

PROSJEKTRAPPORT:

Kompetanseheving og fagutvikling for diagnosegruppa autisme (ADHD, Tourette syndrom og narkolepsi)

Eit prosjekt i regi av Storfjorden PPT, i nært samarbeid med Statped midt og med støtte frå Ørskog helsestasjon, HABU Ålesund, Nevropsykiatrisk team, NTNU, Det medisinske fakultet, Institutt for psykisk helse, Regionalt kunnskapssenter (RKBU).

Rapporten er utarbeida av
Inger Johanne Grønningsæter
Januar 2020

Forord

Dette er avsluttande rapport for prosjektet «Kompetanseheving og fagutvikling for diagnosegruppa autisme» gjennomført ved Storfjorden PPT august 2018-desember 2019. Februar 2018 søkte Storfjorden PPT ved leiar Solfrid Stavdal og PP-rådgjevar Inger Johanne Grønningsæter NTNU, Det medisinske fakultet, Institutt for psykisk helse, Regionalt kunnskapssenter (RKBU) ved fagkoordinator Hege Ramsøy-Halle om midlar til kompetanseheving og fagutvikling for diagnosegruppa autisme (ADHD, Tourette syndrom og narkolepsi). Prosjektet vart initiert som eit tilbod til grunnskulane i vårt distrikt. Søknaden vart sendt i samarbeid med Ørskog helsestasjon ved Sylvi Sjøholt, HABU Ålesund ved Anne Helene Marøy Ulvestad og Nevropsykiatrisk team ved Ingrid Schistad Staff. Foreldre med barn i diagnosegruppa støtta også søknaden.

Bakgrunn for søknaden var at Storfjorden PPT, eit interkommunalt kontor for kommunane Norddal, Skodje, Stordal og Ørskog, erfarte at lærarar og resterande personale i skulane saman med føresette rapporterte om manglande kunnskap på området autismspekteret. Dette fekk følgjer for elev, familie, medelevar og tilsette i skulen.

Søknaden om midlar vart imøtekomen dersom også Statped vart kopla på. Storfjorden PPT sendte søknad til Statped midt og fekk positivt svar. Bente Brynjulfsen vart kontaktperson og har saman med Tone Eirin Soligard hatt fagleg ansvar for dei fleste samlinga. Storfjorden PPT har hatt ansvar for dei resterande samlingane og mellomarbeid.

Med Statped på laget vart det rom for å utvide det praktiske arbeidet til også å omfatte grupper for foreldre. Samla plan er no gjennomført og gjort greie for i denne rapporten.

Storfjorden PPT, som no på grunn av kommunesamanslåing er del av Ålesund PPT, vil takke alle som har gjort ein innsats for at prosjektet kunne gjennomførast.

Innhold

Forord	2
Samandrag.....	4
Førebuing til prosjekt	5
Plan for gjennomføring av prosjekt.....	6
Gjennomføring av prosjekt.....	7
Deltakarar og tilbod gjennom prosjektet.....	7
Samarbeid med rektorar og skulen si leiing	10
Evaluering	11
Erfaringar frå prosjektet.....	13
Presentasjon av prosjektet.....	13
Etterord	14
Budsjett og rekneskap	15

Samandrag

Storfjorden PPT som fram til 01.01.20 var eit interkommunalt kontor for kommunane Norddal, Skodje, Stordal og Ørskog erfarte å få mange meldingar vedkomande elevar med autismespektervanskar. Dette er elevar frå ei diagnosegruppe som har stor variasjon når det gjeld funksjon og evne til å delta i skulekvardagen, frå nærast å kunne følgje ordinær skulekvardag til å ha eit stort og omfattande hjelpebehov. Samtidig ser ein at med riktige kompetanse i skulen og tilrettelegging rundt eleven, kan alle få ein betre kvardag. Både føresette og personale i skulane erfarte at det ikkje var nok kunnskap eller rammer/forståing frå andre til å kunne gi denne diagnosegruppa eit godt nok tilbod. Dette fekk følgjer både for elev, familie, medelevar og tilsette i skulen.

Når eleven har fått diagnosen anten gjennom BUP eller HABU og tilbakemelding til lokalt hjelpeapparat er gitt, melder dei som har det daglege ansvaret for elevane at dei opplever å verte ståande åleine. Storfjorden PPT har positive erfaringar i samarbeidet med både BUP og HABU, men tilbodet vert erfart som ikkje å vere dimensjonert ut frå elev, foreldre og skule sitt behov for støtte i det daglege.

PP-tenesta har frå nasjonalt nivå krav til seg om å arbeide meir systemretta, og ikkje berre arbeide med sakkunnig arbeid for den einskilde elev. Prosjektet vert å sjå som ein del av dette arbeidet, og positivt svar på søknad om midlar frå NTNU, Det medisinske fakultet, Institutt for psykisk helse, Regionalt kunnskapssenter (RKBUS) ved fagkoordinator Hege Ramsøy-Halle førte til at Storfjorden PPT kunne starta opp prosjektet der målet har vore å legge til rette for kompetanseheving for dei som arbeider i skulen og dagleg møter elevane med diagnoser innan autismespekteret. Med Statped på laget, noko som vart skissert som avgjerande for å få støtte, vart det med ein auka innsats også frå Storfjorden PPT rom for å gjennomføre grupper for foreldre med barn i skulane som deltok i prosjektet. Vi erfarte og eit behov for nærare kontakt med skulane sin administrasjon enn det vi i første omgang oppfatta som nødvendig. Skular og foreldre etterlyste materiale til utlån, t.d. KAT-kassen for å kunne prøve ut i praksis før dei sjølv gjorde innkjøp. Dette vart det også rom for å gjennomføre.

Det er i perioden gjennomført ein gratis kursdag som tilbod til alle kommunar HABU Ålesund og Nevropsykisk team har ansvar for. I tillegg har det vore gjennomført 6 nettverksamlingar der tilsette ved skular i Storfjorden PPT sine samarbeidskommunar fekk tilbod om å delta og 3 nettverksamlingar for foreldre med elevar i skulane som deltok i samlingane.

I rapporten vil det verte gjort greie for gjennomføring av prosjektet med førebuing, praktisk gjennomføring og evaluering. Det vert også gjort greie for prosjektet sin økonomi og tankar rundt ei eventuell vidareføring av arbeidet. Det høyrer med til saka at frå 01.01.20 er kommunane Skodje og Ørskog ein del av Ålesund kommune og då Ålesund PPT. Kommunereforma fører til at fire PP-kontor no vert eitt. Arbeidsmåtar og rutinar er derfor til vurdering.

Førebuing til prosjekt

Storfjorden PPT har eit nært samarbeid om saker med Ørskog helsestasjon og i denne samanheng, Sylvi Sjøholt. Fleire av sakene har omfatta utfordringar knytt til elevar med diagnosar innan autismespekteret. Sakene har til tider vore ei stor utfordring for elev, medelevar, føresette og tilsette i skulane, og ein har erfart at utfordringane ofte er slik at ein ikkje kan vente at tilsette automatisk skal ha kompetanse og verktøy for å kunne arbeide til det beste for elev og heim.

Storfjorden PPT vart av Ørskog helsestasjon gjort merksam på at det kunne søkjast om midlar til kompetanseheving og fagutvikling for diagnosegruppene autisme, ADHD, Tourette syndrom og narkolepsi gjennom NTNU, Det medisinske fakultet, institutt for psykisk helse, Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU) ved fagkoordinator Hege Ramsøy- Halle.

Behovet for støtte frå PP-tenesta til denne type saker var signalisert frå dei fleste skulane i vårt område. Ørskog kommune var positiv til ein søknad og med Ørskog helsestasjon, HABU Ålesund og Nevropsykologisk team med på laget vart søknad sendt.

Målet var å legge til rette for kompetanseheving for dei som arbeider i våre skular og dagleg møter elevar med diagnosar innan autisme/Asperger, autismespekteret. Vi la opp til ein kursdag med påfølgande oppstart av nettverk. Frå hausten 2018 og ut 2019 skulle det gjennomførast seks nettverksamlingar. Samlingane skulle følge opp gjennomført kursdag og elles ta opp faglege tema meldt opp av deltakarane i dei aktuelle skulane. Arbeidsmåten skal styrke PPT sitt arbeid på systemnivå, noko som er ei ønska utvikling nasjonalt.

For at HABU Ålesund kunne stå bak søknaden, vart det eit krav om at dette måtte vere eit tilbod til alle kommunar i deira ansvarsområde. Vi samdest om at kursdagen kunne vere open for alle medan nettverksamlingane måtte gjelde dei fire kommunane Storfjorden PPT har ansvar for.

Vi fekk i brev datert 12.03.18 frå NTNU Regionalt kunnskapssenter for barn og unge - psykisk helse og barnevern (RKBU Midt-Norge) Institutt for psykisk helse, Fakultet for medisin og helsevitskap, positivt svar på søknaden vår om midlar, dersom også Statped vart kopla på. Brevet var underskrevet av Odd Sverre Westby (Senterleder) og Hege Ramsøy-Halle (Fagkoordinator). Telefon og søknad til Statped midt gjorde at vi fekk Bente Brynjulfsen med på laget. Statped har også pålegg og intensjon om å arbeide meir systemretta og vårt prosjekt passe derfor godt inn. Samarbeidet med Statped vart avgjerande for gjennomføringa av prosjektet. Bente Brynjulfsen og Tone Eirin Soligard har delteke saman med Storfjorden PPT som fagleg ansvarlege både for kursdag og fleire nettverksamlingar. Dei vart også med som fagansvarleg for nettverksamlingar for føresette. Noko som det vart gitt rammer og løyve til undervegs i arbeidet med prosjektet. Øvrige samlingar og alle praktiske førebuingar/etterarbeid, har Storfjorden PPT teke ansvar for, men i førebuing til praktisk gjennomføring har vi nytta VK (videokonferansar), telefon og flittig bruk av e-post. Dette har

vore gode hjelpemiddel sidan både Statped og PPT i same periode har hatt mange arbeidsoppgåver som ikkje har vore del av prosjektet. Frå vårt kontor har leiar Solfrid Stավdal og PP-rådgjevar Inger Johanne Grønningsæter delteke i heile perioden, medan psykolog Hild May Eide deltok hausten 2018 og PP-rådgjevar Anita Vikene overtok hennar rolle frå januar 2019 og ut prosjektperioden.

Med det formelle på plass vart invitasjon om kursdag og påfølgande nettverksamlingar sendt ut 21.08.18

Plan for gjennomføring av prosjekt

Hausten 2018:

- «Kursdag om diagnosen Asperger/Autisme (Autismespektervanskar) – og følgjene dette får i skulekvardagen» Fagleg ansvarleg Bente Brynjulfsen og Tone Eirin Soligard frå Statped midt. Oktober 2018.
- Oppstart og plan for nettverksamlingar. Fagleg ansvarleg Storfjorden PPT. Oktober 2018.
- Nettverk med tema «Sosiale historier» og «Kat-Kassen». Fagleg ansvarleg Storfjorden PPT. Rom for å diskutere case. November 2018.

Våren 2019 :

- Samling med oppfølging av bruk av sosiale historier (Storfjorden PPT), «Analysemodellen og korleis denne vert eit godt hjelpemiddel» (Bente Brynjulfsen) samt arbeid med case. Januar 2019.
- Erfaringar og praktisk bruk av analysemodellen i dei ulike skulane (Bente Brynjulfsen og Tone Eirin Soligard. April 2019.

Hausten 2019:

- Oppfølging frå tidlegare samlingar, bruk av analysemodellen. (Storfjorden PPT). «Bruk av IKT/digitale hjelpemiddel i heim/skule» (Tone Eirin Soligard). September 2019.
- Informasjon frå gjennomført nettverk for foreldre der ein fokuserte samarbeid heim/skule(Storfjorden PPT) Case-arbeid (Statped). Erfaringsutveksling og informasjon om komande evaluering av nettverket. (Storfjorden PPT) Oktober 2019.

Alle samlingar hadde ei ramme frå 12.30 (13.00)-16.00. I alle samlingane vart det lagt vekt på aktiv deltaking og arbeid i grupper. Informasjonsutveksling om «arbeid sidan sist» var tenkt som ein viktig del av prosjektet.

Gjennomføring av prosjekt

Alle samlingar vist til i plan (sjå ovanfor) vart gjennomførte. I tillegg har Storfjorden PPT ved Anita Vikene fylgt opp dei einskilde skulane sin administrasjon gjennom individuelle møte. Det vart også gjennomført eit samla møte for aktuelle skular sine rektorar. Tilbod om å delta på skulen sine teammøte/klasse møte vart det også gitt rom for. Endringar i økonomiske rammer, gav med løyve frå Storfjorden PPT si leiing rom for å kjøpe inn meir fagstoff/hjelpemiddel enn det som i utgangspunktet var gitt rom for.

Nettverksamling for foreldre :

- Oppstart (Storfjorden PPT). Fagtema om diagnosen autismespektervanskar og Bruk av digitale hjelpemiddel. (Tone Eirin Soligard) September 2019.
- Bruk av visuell informasjon (YouTube og t.d. Helse Sør-Øst). Informasjon om og bruk av Analysemodellen i kvardagen både i heim og skule. (Storfjorden PPT) Oktober 2019
- Fagleg tema «Skulevegring» (Statped). Oppsummering og evaluering. November 2019.

Deltakarar og tilbod gjennom prosjektet

Kursdagen i oktober 2018 hadde i overkant av 120 påmeldte. Noko som signaliserer stor interesse og stort behov. På bakgrunn av tildelte midlar kunne kurset vere gratis noko som vert viktig i ein kvardag der skulane kan oppleve å ha tronge budsjett. I vårt område er det stor variasjon på skulane sine storleik. Nokre skular hadde valt å sende eit par representantar medan ein skule valte å sende heile personalgruppa på 40 personar. Då var både vaktmeistar og reinhaldspersonale med.

Det var Bente Brynjulfsen og Tone Eirin Soligard som hadde fagleg ansvar denne dagen. Tema tok for seg diagnosen autisme/Asperger og følgjene dette får i skulekvardagen. Både arbeidsmetodar (som bruk av analysemodellen) og tekniske hjelpemiddel var tema i løpet av dagen.

Tilbakemeldingane etter dagen vart svært positive, og det kom spørsmål om ikkje fleire skular fekk delta i dei planlagde nettverksamlingane. Det måtte vi på bakgrunn av kapasitet, dessverre seie nei til. Vi oppmoda deltakarane om å melde behovet til sine eigne PP-kontor.

Sjølv om kursdagen primært skulle vere for personale i skulen, ønska også representantar for andre PP-kontor, helsestasjonar og barnevern å delta. Det gav vi rom for. Personale frå HABU Ålesund deltok også. Dette var i utgangspunktet ikkje ein kursdag for foreldre, men vi erfarte i den samanheng at fleire skular meldte på foreldre saman med lærarar og assistentar. Det

kan indikere at foreldre der vert rekna som reelle samarbeidspartar, noko fleire foreldre erfarer å ikkje vere.

Nettverksamling for personale i skulen

Dette tilbodet gjekk til personale i skulane heimehøyrande i dei fire kommunane Storfjorden PPT har ansvar for. Det vil seie ti skular, både offentlege og private. Ein skule meldte raskt at dei ikkje kom til å prioritere dette sidan dei ikkje har elevar innan denne diagnosegruppa og at dei hadde andre prosjekt i gang. Ein annan skule signaliserte ønske om deltaking, men møtte aldri opp sjølv etter fleire påminningar og stort behov for fagleg kompetanse.

Det samla talet på deltakarar frå dei åtte aktuelle skulane varierte mellom 15- 25. Fleire av dei som hadde signalisert eit stort behov for kompetanse kom ikkje til samlingane, noko som t.d. vart forklart med kvardagen i skulen og aktuelle elevar. Andre av personalet hadde ikkje timar til rådighet sidan det ikkje vart gitt rett til løn eller avspasering for dei som nytta eiga fritid. Nokre lærarar/assistentar valte likevel å bruke eiga fritid til samlingane. Nokre erfarte at skulen la godt til rette for at dei skulle delta.

Med tanke på kompetanseheving og fagutvikling vart det negativt at frå dei ulike skulane var det fleire som ikkje sendte dei same lærarane/assistentane til alle samlingane. Det kom også fram at dei «nye» som kom til hadde fått lite informasjon om tidlegare gjennomførte samlingar, arbeid og utsendte referat og materiale. Rutinar for internundervisning og overføring av fagstoff var varierende i dei ulike skulane. Skulen sin kvardag og endringar i timeplan/personale mellom vår og haust 2019 var grunngeving for aktuell praksis. I tillegg var det lærarar som skifta klasse/ arbeidsstad eller som gjekk ut i sjukmelding. Forventningane til kvarandre kunne og vere ulike. Meir informasjon frå PPT om samlingar kom også opp som innspel.

Første samling i nettverket vart gjennomført direkte etter at kursdagen vart avslutta (oktober 2018). Her tok vi imot tilbakemeldingar frå kursdag og fekk ei oversikt over personalet i skulen sine erfarte behov. Vi svarte på spørsmål og informerte om vår intensjon for arbeidet i prosjektperioden.

Sjølv om elevgruppa ved dei deltakande skulane var ulike både i alder og funksjon og erfaringar og kompetanse i personalgruppene var ulik, var der nokre felles utfordringar som alle tydeleg skisserte.

Personalet i skulane opplevde ofte å vere aleine i den daglege tilrettelegginga. Det kom konkrete ønsker om område dei ville ha meir kunnskap om som t.d. meir om bruk av «analysemodellen implementering av arbeidsmåten i kvardagen, metodar som «sosiale historie» og KAT-kassen og ønske om informasjon om Appar og visuelle hjelpemiddel til bruk i den daglege opplæringa for elevane. Det kom også ønske om at vi måtte sikre at leiinga fekk same informasjon som dei hadde fått, når det galdt å lage «eit lag rundt eleven». Her vart ressursar som personale og økonomi del av utfordringane, men også manglande fagkunnskap

og erfarte negative haldningar til kva denne diagnosegruppa «kunne krevje» av ressurs. Samtidig vart det viktig å få til variasjon i arbeidsform. Det vart lagt opp til å ta opp tråden frå førre nettverk/mellomarbeid, eit fagleg tema og gruppearbeid/samtaletid for å utveksle erfaringar.

Fagleg tema for dei andre samlingane er gjort greie for under *Plan for gjennomføring*.

Vi måtte i arbeidet verte einige om eit tidspunkt som gjorde det enklast mogleg å delta i samlingane. Samlingane vart lagt til Ørskog (midt i deltakande kommunar) med tidsbruk 12.30 (13.00)-16.00.

Frå Storfjorden PPT var vi to /tre når leiar deltok som hadde ansvaret for kursdag og samlingar. Tema og fagleg gjennomføring vart diskutert og førebudd saman med Bente Brynjulfsen og Tone Eirin Soligard frå Statped. Arbeidet elles med planlegging, førebuing, gjennomføring og etterarbeid av ulikt slag sto Storfjorden PPT for. Både HABU Ålesund og Nevropsykologisk team kunne kontaktast, men hadde ikkje rom for å delta i den praktiske gjennomføringa. BUP i Ålesund arrangerer sjølv i samarbeid med Ålesund kommune samlingar for både foreldre og barn/ungdom med diagnosen Asperger.

Nettverk for foreldre

Med Statped på laget vart økonomien til prosjektet litt annleis enn rekna med sidan dei gjennomførte si deltaking gratis. Det vart då t.d. ressurs for å kunne utvide dagar til leige av lokale dersom Storfjorden PPT gav sitt personale løyve til utvida ressurs til tidsbruk. Dette vart det gitt løyve til.

Foreldre hadde tidleg signalisert si interesse og behov for meir fagleg påfyll og støtte. Fleire signaliserte at dei hadde hatt oppfølging og tilbod om å delta i grupper for foreldre då barnet deira fekk diagnosen, men at dette tilbodet gjerne kom litt tidleg, før dei sjølve var klare til å ta i mot informasjon. Andre hadde hatt god nytte av desse samlingane og erfarte bratt læringskurve i starten, men sakna at nokon støtta både dei sjølve og barna sine skular i det vidare livsløpet. Hausten 2019 såg vi då at med rett til auka tidsbruk frå vår eiga leiing, Statped si vilje til å utvide prosjektet og økonomiske rammer, kunne gjennomføre tre samlingar for foreldre.

Rammene for desse samlingane var frå 17:30 -19:30 pluss tid til for- og etterarbeid. 10 barn var representert og talet på deltakarar varierte mellom 11-17. Sjølv om dei fleste deltok på alle samlingane, var det også foreldre som av ulike grunnar ikkje kunne delta alle tre dagane. Det var også variasjon i om begge eller berre ein av foreldra møtte.

Fagleg tema vart ein kort gjennomgang av følgene av barna si diagnose, informasjon om tekniske hjelpemiddel/læremiddel, bruk av analysemodellen sin tankegang også i heimen og skulevegring.

Det vart lagt opp til mykje bruk av erfaringsutveksling først i gruppe og så i plenum. Det gir auka kompetanse både i foreldregruppa, men også for oss som arrangerer. Sjølv om ramma i utgangspunktet gjekk til 19.30 vart erfaringa at vi frå Storfjorden PPT si side sette av tid til å diskutere tema og elevsaker også utover dette tidspunktet.

Samarbeid med rektorar og skulen si leiing

Frå første samling informerte personalet i skulane at dei trengte støtte for å få leiinga til å vere ein aktiv samarbeidspart i høve ressursbehov og tilrettelegging. Fleire hadde erfaringar med at når «elev og timar» var tildelte, var det opp til dei å meistre kvardagen. Då kunne det skje at dei visste kva behov både eleven med diagnose og resten av elevane i klassa hadde bruk for, men det let seg ikkje gjennomføre aleine. Fleire erfarte også at god jobbing i strukturerte aktivitetar vart brote ned av uvitande kollegar eller fastlåste haldningar om kva skule og venta elevåtferd er.

I gjennomføringa av samlingane oppstod det og ei undring over kven som deltok/ikkje deltok i samlingane. Vi bestemte oss for å kontakte skulane sin administrasjonen. Sjølv om vi frå PPT si side før prosjektperioden erfarte å få signalisert behovet for kompetanseheving frå fleire aktuelle skular og at tilbodet vart informert om både i møter om aktuelle elevar og som invitasjon til kursdag og samlingar, vart erfaringa at informasjonen ikkje var kome tilstrekkeleg ut. I allfall var forventningane til kvarandre ikkje godt nok samkøyrt. I denne samanheng vert det viktig å ta med at fleire av skulane fekk nytt administrativt personale/rektorar i denne perioden. Det vert sjølvstøtt ein viktig faktor, samtidig fekk vi tilbakemelding om at informasjon frå PPT om samlingane ikkje hadde nådd dei som hadde bruk for informasjonen tidleg nok. Fleire skular var også inne i andre prosjekt i same periode, noko som får følgjer både for leiing og dei ulike andre i skulen si personalgruppe. Samarbeid for at Skodje og Ørskog vert del av Ålesund kommune frå januar 2020 tok også mykje energi. Stordal og Norddal vert frå same tidspunkt Fjord kommune.

Det vart gjennomført eit individuelt møte med kvar deltakande skule og ei felles samling for rektorar /administrasjon med mål om gjensidig erfaringsutveksling og for å lette samarbeidet mellom PPT og skule med tanke på seinare prosjekt.

Møtepunktta vart svært nyttige og avslørte gjensidig ulik forståing av kva som var forventningar ved signaliserte behov, informert om og korleis samlingane kunne/burde følgjast opp. Dette vart det nyttig å ta med inn i evalueringa og vidare samarbeid.

Evaluering

Det vart sendt ut evalueringsskjema til alle som hadde vore deltakande i samlingane for grunnskulen. I tillegg fekk administrasjonen ved dei ulike skulane også eit tilpassa skjema for si evaluering.

For foreldregruppa vart tilbakemelding etter kvar samling og avsett tid i siste samling til evaluering av arbeidet så langt.

Responser på skriftleg evaluering var svært ulike. Nokre skular hadde tydeleg brukt felles tid på å evaluere og kome med samla tilbakemelding. Nokre svar kom litt etter litt, men nokre kom ikkje sjølv om vi både tidlegare i prosjektet og i siste samling signaliserte at vi ønsker tilbakemelding frå så mange som råd for å kunne planlegge og leggja til rette for komande prosjekt eller ei eventuell vidareføring av samlingane. Vi gav i evalueringsskjemaet rom for tilbakemelde både på fagtema, organisering og høve til å delta. Vi ønska og tilbakemelding om dei hadde delteke på ei eller fleire/alle samlingane og kva som eventuelt var grunn for ikkje å ha delteke kvar gong. Vi ønska og svar på om skulane har ei forventning om at fagleg påfyll frå samlingane skal vidareførast til kollegaer og eventuelt korleis skulen legg til rette for det.

Dette kom i tillegg til tilbakemeldingane i sjølve samlingane og tilbakemeldingar gitt i møta det er referert til ovanfor i punktet om *Samarbeid med rektorar og skulen si leiing*.

Frå evalueringa kjem det samla fram:

- Det er avgjerande at leiinga på skulen erfarer å vere tilstrekkeleg informert før eit prosjekt kjem i gang. Sjølv om skulen har signalisert eit behov for meir fagleg påfyll til si personalgruppe, er det behov for å samkøyre tidsbruk og omfang før oppstart. Dette må PPT ta med inn i eventuelle vidare planar.
- Endringar i skulane si leiing, krev at informasjon vert gitt på nytt. Vidareføring frå tidlegare leiing kan verte utelat eller «drukne» i all anna informasjon og skulekvardag.
- Informasjonsflyt om tidspunkt og tilbod må sikrast å nå aktuelle personar tidleg nok for å kunne frigjere aktuelt personale. Her vart erfaringa at «stol ikkje på at informasjon når aktuelle personar». *Inga tilbakemelding* tyder ofte på at informasjon ikkje har nådd ut anten på grunn av tekniske utfordringar, men også rutinemessige og syn på viktighet for å kunne delta.
- Deltakarane hadde fått opplysningar om kurs og samlingar frå PPT, frå leiing, sett det sjølv eller vorte informert frå kollegaer.
- Deltaking i kurs og samlingar vart avgjort gjennom styring frå leiing, moglegheit til «å kome fri» og/eller bruk av eiga fritid. Rolle i inneverande skuleår avgjorde også. Det førte til at motivert personale, ikkje lenger kunne delta i samlingane fordi dei fekk andre elevar og nye personar kom inn.

- Personalet frå tre skular møtte heilt eller delvis opp som samla gruppe gjennom heile tilbodet. Dei andre deltok/deltok ikkje på alle samlingane fordi dei fekk endra arbeidssituasjon, dei fekk/fekk ikkje frigjort tid, skifta arbeidsstad eller gjekk ut i sjukmelding.
- Det var stor variasjon i gjennomføring av mellomarbeid og ei eventuell vidareformidling av fagstoff til resterande personalgruppe. At leiinga ikkje var godt nok informert om mellomarbeid, at ansvar både til mellomarbeid og fagformidling kunne ligge på den einskilde og ein heftig kvardag vart referert til som bakgrunn for dette. Dei som hadde leiinga på lag/leiinga var godt nok informert eller der det var opplevd tydeleg forventning til at dette er den einskilde sitt ansvar, hadde dei fått tid til mellomarbeid og det var gjennomført fagutveksling eller dette var planlagt. Omfanget frå om det var til eige klassepersonale, til team eller heile skulen var ulikt.
- Alt personale som deltok såg at ei form for «analysemodell» i arbeidet vart viktig, men her kom det fram at «laget rundt eleven» kunne mangle. Nokre var trygge i sin måte å arbeide på. Andre signaliserte at sjølv om dei var kjent /godt kjent med analysemodellen var tidlegare erfaring at dei kunne trenge meir øving og støtte utanfrå. Eit tips var at PPT burde gi øving av bruken når vi sjølve var ute for å rettleie.
- På spørsmål om leiing/personale meinte at skulen no hadde nok kompetanse på området autismspekteret hadde vi lagt opp til å svare ja eller nei med rom for å utdjupe. Vi fekk begge svaralternativ, både ja og nei, men det kom samtidig fram at denne kunnskapen vert sett på som noko ein stadig vil ha bruk for meir av. Det både fordi behova og funksjonen til elevane er så ulike, men også fordi nokre erfarer manglande forståing for kva denne type vanskar inneber for ein heil skule og samarbeid heim/skule.
- Det var stor interesse for å delta i liknande samlingar/nettverk dersom dei erfarte at det vart lagt til rette for det i deira eigen skulekvardag.
- Foreldre meldte at det er stort behov for å møte foreldre som er i ein liknande situasjon som dei sjølve. Fagpåfyll, utveksling av erfaring, informasjon om rettar og hjelpemiddel saman med «positive løysingar» i ein hektisk kvardag er positivt. Samtidig er dette ei gruppe foreldre som har ein så hektisk kvardag at dei ofte må prioritere hardt mellom kva dei kan ta seg tid til etter eigen arbeidsdag/når barna er i heimen.
- Fleire av foreldra signaliserte behov for å vidareføre samlingane. Det kom også spørsmål frå foreldre som ikkje hørde til våre fire samarbeidskommunar om løyve til å delta.

Erfaringar frå prosjektet

- Det finns mykje god kompetanse ute i dei ulike organisasjonane. Å vite om kvarandre og ha tid til samarbeid og innhenting av informasjon er heilt avgjerande. Vi tenker her både på statlege senter som t.d. Statped, andre PP-kontor, helseføretak, dei ulike skulane sitt personale og store mengder fagstoff både som litteratur og på ulike nettarenaer.
- Prosjekt er ei god form for å samarbeide når fagkompetanse vert delt og alle vert gitt rom for å delta. Statped vart ein god samarbeidspart og vi har møtt mange dyktige personar både frå skulen sine leiingar, personalgrupper og foreldre.
- Å vere oppdatert på eventuelle midlar ein kan søke på, kan vere ei utfordring.
- Skal eit prosjekt verte godt gjennomført, må det vere forankra i og ønska av leiinga. I dette prosjektet vert det dei ulike skulane si leiing og Storfjorden PPT.
- Eit signalisert behov kan av ulike grunnar verte prioritert vekk. I denne samanheng gjeld det både det som kjem fram i førre punkt, men også at kvardagen krev dei som er aktuelle deltakarar. Denne elevgruppa er sårbar for å få vikar, gode førebuingar må til og då med god tidsmargin. Nasjonale prosjekt kan krevje merksemd, andre elevar med spesielle behov kan måtte prioriterast, sjukefråvær, økonomi, og haldningar og vilje til å prioritere kan avgjere.
- Nettverkssamlingar er ei god arbeidsform, men krev at nokon har formell leiing for å kunne vare over tid. Gjentakande informasjon om tilbodet har vore avgjerande.
- Skal prosjekt verte meir enn ein erfart happening, må alle ledd i prosjektet vere samde om både mål, gjennomføring og vidare arbeid.
- Fagutvikling og kompetanseheving treng både tid, rom og engasjerte deltakarar.

Presentasjon av prosjektet

Rapporten vert som avtalt sendt til NTNU Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – psykisk helse og barnevern (RKBU Midt-Norge) Institutt for psykisk helse, Fakultet for medisin og helsevitskap, til HABU Ålesund, Nevropsykiatrisk team, Statped, Ørskog helsestasjon og dei ulike skulane i vårt distrikt. Den vert også formidla til Ålesund PPT si leiing.

Etterord

Rapporten markerer slutten på prosjektperioden og situasjonen her og no. I samband med kommunesamanslåingar vert Storfjorden interkommunale PP-kontor frå 01.01.20 ein del av Ålesund PPT. Ørskog og Skodje skal verte del av Ålesund kommune, medan Nordal og Stordal vert Fjord kommune og skal eventuelt kjøpe PP-tenester frå Ålesund.

I samband med det er Ålesund PPT inne i ein periode der mange val skal gjerast. Dei fire PP-kontora som no skal verte eitt, har vore ulikt organisert og også hatt ulike former for prioritering og ulike nettverk.

Kva nettverk det skal satsast vidare på og korleis desse eventuelt skal verte drivne, vil verte del av ein større diskusjon.

Sjølv om vi som har delteke i prosjektet sit med positive erfaringar og har fått kompetanse og tankar om forbetringar ein ville gjennomført ved ei eventuell vidareføring, kan vi ikkje på noverande tidspunkt vere klar på dette.

Det som likevel er sikkert, er at utfordringane elevar med ei diagnose innan autismspektervanskar har, krev kontinuerleg fagutvikling og kompetanseheving innanfor alle område hos dei som skal møte barn og familie. Det er også behov for å diskutere haldningar og vilje til endring, også dette i alle ledd.

Som avsluttande kommentar vil vi ta med at det er ei utfordring å få kompetanseheving ut til alle i ein organisasjon og sikre at det fører til ønska praksisendring og blir ein del av kulturen i den einskilde skulen. I dette prosjektet har vi møtt mange motiverte deltakarar som ønsker å ta del i fagutvikling og eiga kompetanseheving dersom rammene legg til rette for det. Det vert det viktig å ta med i vidare arbeid.

Budsjett og rekneskap

Det er tidlegare i denne rapporten gjort greie for kvifor dei ulike postane i prosjektet sitt budsjett er endra.

Det vil vere viktig å poengtere at gjennomført prosjekt står i samsvar med planen det vart søkt midlar om. I tillegg har vi hatt meir møte med dei ulike skulane si leiing, og etter ønske frå foreldre gjennomført tre samlingar for dei. Det er i tillegg kjøpt inn materiale som kan brukast som eksempel på hjelpemiddel eller til utlån i kortare periodar. Også dette kjem som ei følgje av tilbakemeldingar både frå deltakarar frå skulane og frå foreldre.

BUDSJETT

Timar	Kr 580,- x 70	Kr 40 600,-
Lokale (noko avhengig av deltakarar)		Kr 2 000,-
Materiell/Litteratur		Kr 2 000,-
Ekstern førelesar (reise, gjennomføring)		Kr 55 000,-
SUM		Kr 99 600,-
Søknadsum	55 000,-	

REKNESKAP

Timar	Kr 580,- x 146	Kr 84 680,-
Lokale		Kr 8 000,-
Materiell/Litteratur/Hjelpemiddel		Kr 12 915,50
Kostnad til kurs (materiell, servering)		Kr 18 448,36
SUM		Kr 124 043,86

NB! Auking i økonomisk ramme/bruk er gjennomført med løyve frå leiinga i Storfjorden PPT.